

DEBAT CIUTADÀ (LXX)

CONCILIACIÓ DE LA VIDA FAMILIAR I LABORAL (IX) AUGMENTA LA SENSIBILITZACIÓ PERÒ...

UN PROBLEMA DE DIFÍCIL SOLUCIÓ

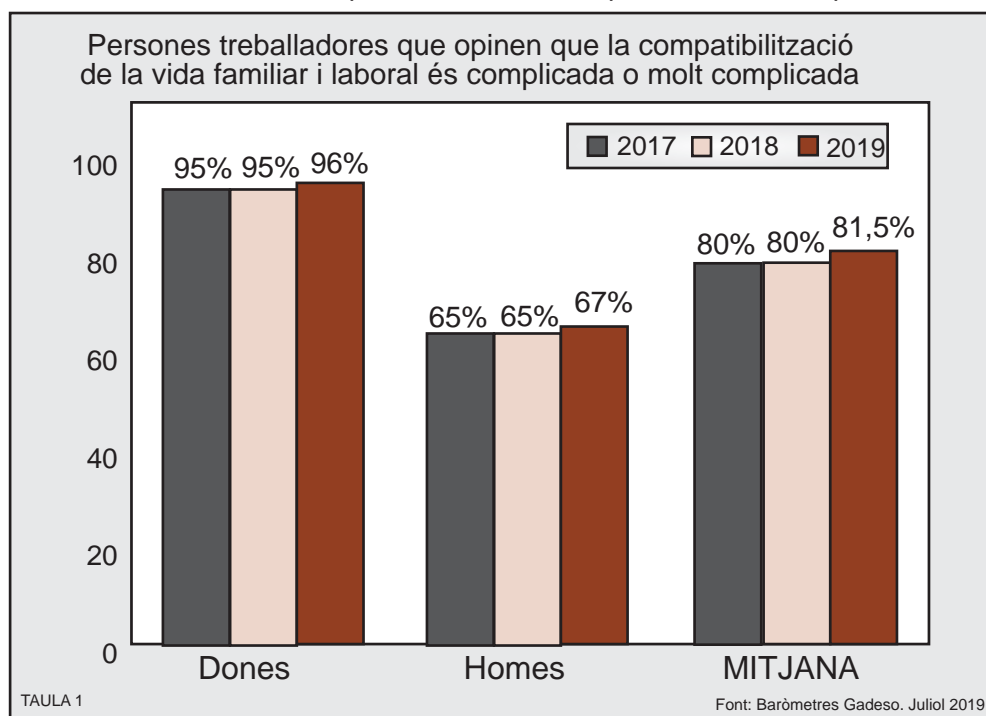
Seguint amb els monogràfics dedicats a la nostra realitat turística en aquest número de Quaderns Gadeso abordem el sempre complicat tema de la conciliació de la vida familiar i laboral. Una qüestió que, com veurem, afecta especialment a les dones, les quals continuen sent les que suporten la doble càrrega que representa desenvolupar una feina i, a més, haver de tenir cura dels fills i les persones dependents i la realització de les tasques domèstiques.

El 2019 està sent un any fonamental per a les dones, tal com es va veure el passat 8 de Març quan es varen produir unes massives manifestacions en tot l'estat en pro de la igualtat efectiva entre dones i homes, i efectivament, es detecta una major sensibilització envers els problemes que afecten al col·lectiu femení. Però malgrat l'augment de la sensibilització, com es podrà comprovar, els resultats no són precisament positius, doncs existeix una dificultat objectiva per poder compaginar la dedicació a la família i les obligacions laborals. Les víctimes reals d'aquestes dificultats són els fills i el treball femení, que, en un nombre excessiu, és de baixa qualitat. Veurem com, una vegada més, recauen sobre la dona la majoria de responsabilitats familiars: tasques de la llar, cura dels fills, atenció a persones dependents...

El treball de camp s'ha desenvolupat en zones turístiques intensives, on es dona una activitat vinculada a la denominada temporada alta. Aquesta activitat provoca, com és lògic, una major contractació laboral, ja sigui per la "recuperació" dels fixos discontinus com per les contractacions temporals característiques del nostre model econòmic. És freqüent que moltes dones que durant l'hivern estan desocupades laboralment, bé perquè són fixes discontinues o perquè es troben a l'atur, retornin durant l'estiu al mercat laboral: a l'hoteleria, a la restauració o a altres feines que giren entorn l'activitat turística. El fet que aquestes persones concentrin gairebé tota la seva època laboral en els mesos de temporada alta

i la necessitat d'obtenir-ne el màxim rendiment provoca que les dificultats per a conciliar siguin força grans. Per això mateix, resulta molt rellevant conèixer com poden compaginar la seva vida familiar i laboral, quina cura poden tenir dels seus fills i filles i quina és la qualitat del treball femení.

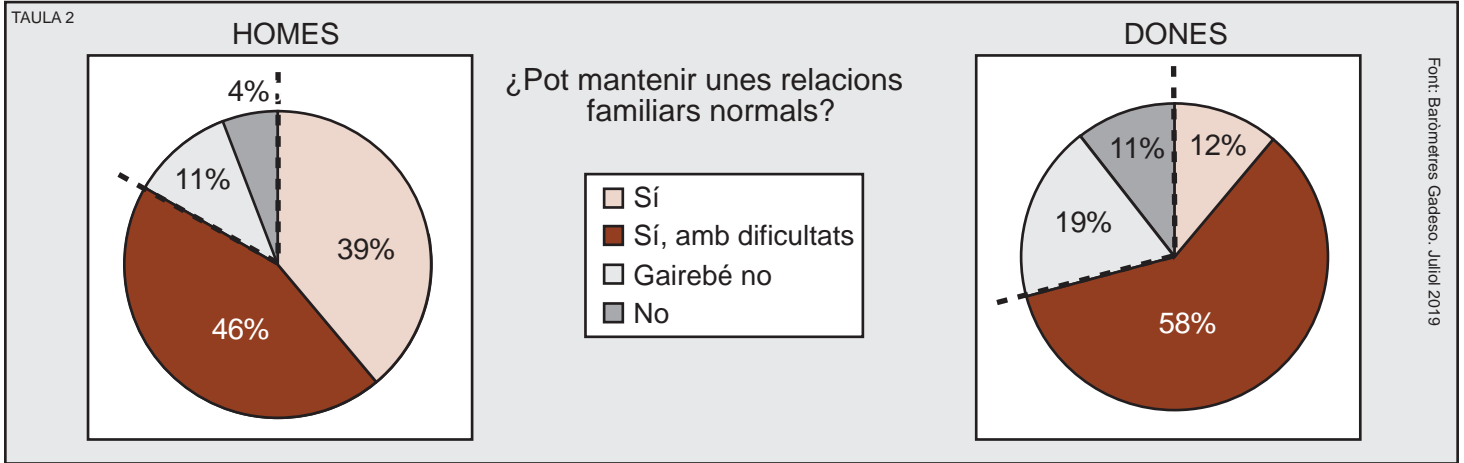
A la taula número 1 es mostra que un 81,5% de les persones que treballen consideren que compatibilitzar família i treball és complicat o molt complicat. El més significatiu és la diferència registrada per sexes: el 96% de les dones veu dificultats a l'hora de conciliar, enfront del 67% dels homes, el que palesa la distància que encara ens separa de la coresponsabilitat.

Mostra: 400 entrevistes, distribuïdes proporcionalment per illes.
Nivell de confiança: 95,5%. Error màxim: +5,5%. Treball de camp: Juliol 2019

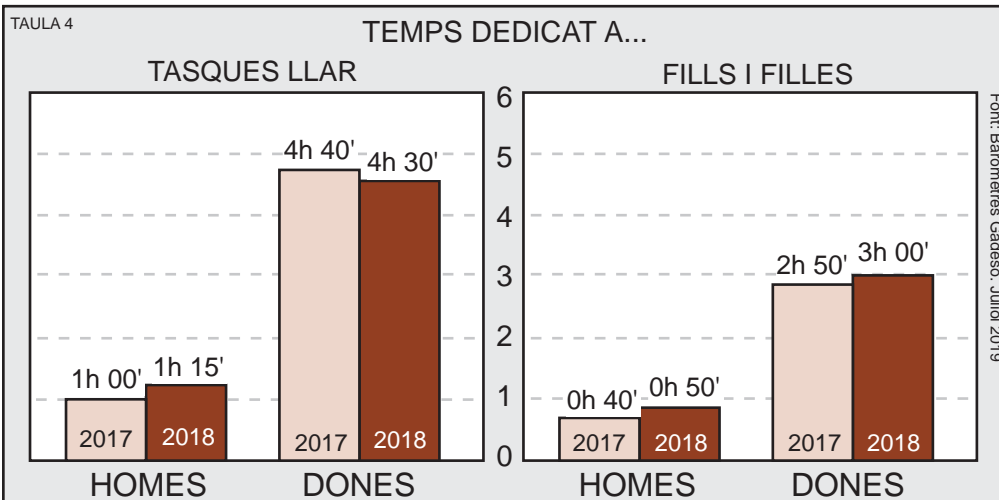
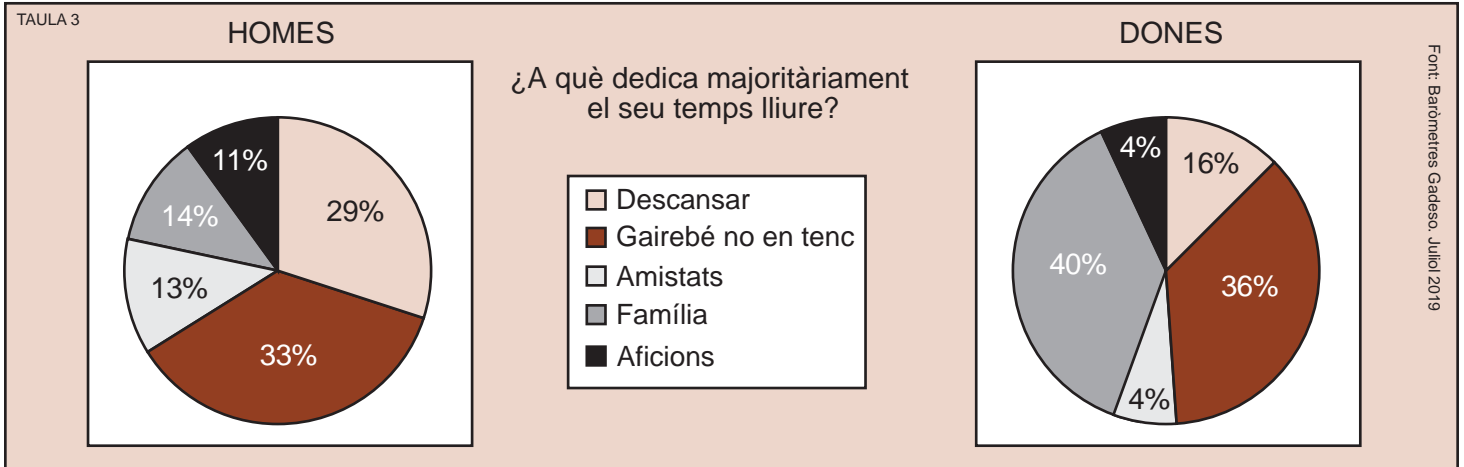
EL GÈNERE CONTINUA SENT LA CLAU

Hem volgut investigar si tant els homes com les dones que treballen fora de casa durant l'estiu poden mantenir unes relacions familiars adequades, així com a què dediquen el seu temps lliure. Al mateix temps, hem intentat concretar quant de temps dediquen a les denominades tasques de la llar i als fills i filles. Els resultats que es reflecteixen a les taules posteriors parlen per ells mateixos.

La taula 2 mostra com el 39% dels homes declaren que poden mantenir unes relacions familiars normals, sense que les obligacions laborals o les tasques de la llar hi interfereixin. Per altra banda, un 58% de les dones afirma tenir dificultats per gaudir de la família, mentre que un 30% diu que impossible o gairebé impossible mantenir aquestes relacions familiars, a causa del treball i de la llar.

Això també es reflecteix quan es demana per l'ús del temps lliure: si bé al voltant d'un terç dels entrevistats (d'ambdós sexes) asseguren no tenir-ne gaire. Gairebé el doble d'homes que de dones pot aprofitar el seu lleure a descansar o a l'oci. Ben al contrari, un 40% de dones dedica gran part del seu temps lliure a la família, deixant les aficions i les amistats en un segon terme.

La taula adjunta també és clarificadora. Les dones manifesten que han de dedicar a les tasques de la llar més de quatre hores, malgrat facin feina fora de casa, mentre que els homes només hi dediquen una mitjana d'una hora i quart.

El mateix ocorre respecte a la cura dels fills i filles. La major dedicació correspon, amb molta diferència, a les dones, que hi dediquen tres hores al dia, mentre que els homes únicament hi destinen 50 minuts del seu temps.

VACANCES ESCOLARS: I ARA QUÈ FEIM AMB ELS NINS?

En el col·lectiu objecte de la investigació es dona una autèntica paradoxa. Durant l'estiu, quan els fills en edat escolar tenen vacances, el pare i la mare estan ocupats, i durant l'hivern, quan els fills van a escola, almenys la mare està "desocupada". Aquesta situació planteja autèntics problemes per poder compaginar la vida laboral amb l'atenció als fills i les tasques de la llar. Les taules que es mostren a continuació són un autèntic testimoni d'aquesta afirmació.

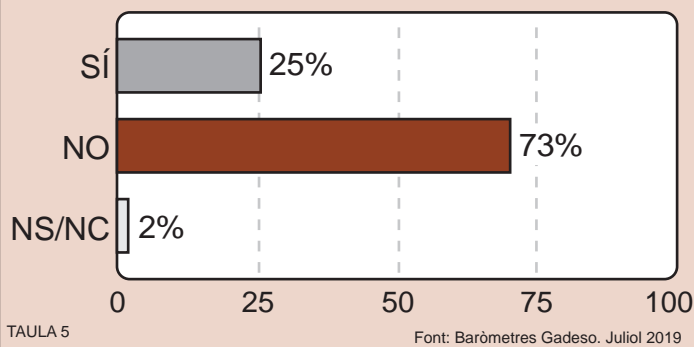
Les distintes administracions públiques organitzen diverses activitats estiuenques pels nins i joves, el que pot facilitar la conciliació de la vida familiar i laboral. Fent una anàlisi d'aquestes propostes, es pot deduir que la majoria d'activitats organitzades van destinades a nins i nines que tenen 15 anys o menys. En conseqüència, els adolescents de més edat tenen poques possibilitats de gaudir-ne.

A més, en molts de casos la informació que es dona per part dels organitzadors és insuficient i no arriba als seus usuaris potencials, tal i com es pot veure a la taula número 5: un 73% diu no haver rebut informació sobre les activitats d'estiu. Aquest fet és especialment rellevant per a les famílies amb escasses o nul·les xarxes socials.

Per altra banda, i com es pot comprovar a la taula número 6, l'atenció i cura dels fills i filles durant l'estiu representa un autèntic problema per a les famílies on treballen els dos progenitors. Observant les dades, es pot veure com els percentatges són elevats en les famílies amb fills menors de 15 anys.

Si bé aquesta dificultat va disminuint amb l'edat, encara és significativa quan es parla d'adolescents d'entre 15 i 17 anys, que en molts de casos estan sense els pares i queden amb els seus amics. Cal ressaltar, no obstant, que el percentatge de persones que consideren un problema què fer amb els nins i joves de més de 12 anys ha disminuït en els darrers anys, degut sobretot a una major permissivitat

¿Ha rebut informació sobre les activitats pels nins i joves organitzades per les distintes institucions públiques?

(voluntària o no) per part de les famílies.

També crida l'atenció, especialment entre els menors d'11 anys, que les famílies extenses se'n facin responsables de la cura. No obstant, s'ha de considerar que en molts de casos no existeix aquesta família extensa, especialment entre els nouvinguts. També s'ha de destacar que entre les edats de 4 a 11 anys no sigui infreqüent enviar els fills i filles als entorns familiars residents a altres indrets (majoritàriament, la Península).

TAULA 6

QUÈ FER AMB ELS FILLS DURANT L'ESTIU?

	0-3 anys	4-7 anys	8-11 anys	12-14 anys	15-17 anys
Representa per a la família un problema què fer amb els fills durant l'estiu? (% afirmatius)	90%	94%	85%	57%	39%
QUÈ FA AMB ELS FILLS? (Graus d'intensitat segons edat)					
Escoleta	++				
Família extensa a Balears	++	+++	++	+	
Familiars fora de les illes		+	+		
Activitats organitzades		+	++	++	+
Classes de repàs			+	++	+
Queden amb amics				++	+++
S'organitzen ells sols					+++

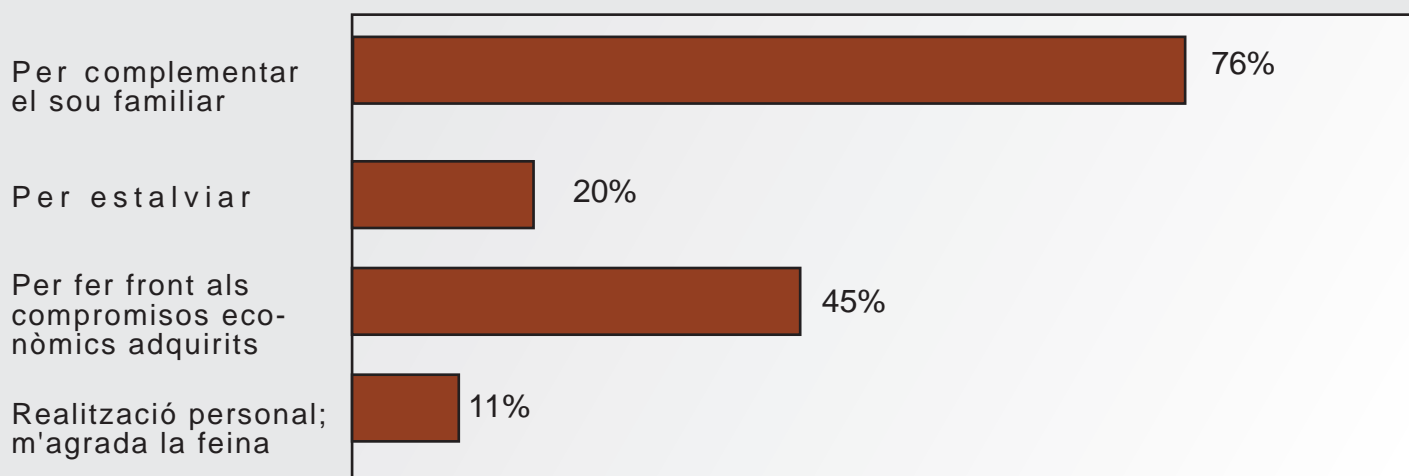
Font: Baròmetres Gadeso. Juliol 2019

TEMA CLAU: TIPUS DE CONTRACTACIÓ

Com ja s'ha dit, un nombre important de dones treballa únicament durant la temporada alta, bé dins la modalitat de fixa discontinua, bé contractada de manera temporal. En aquesta darrera pàgina hem volgut conèixer les motivacions d'aquestes dones per treballar a l'estiu i en quins tipus de contracte tenen en

TAULA 7

PER QUÈ FA FEINA DURANT L'ESTIU?

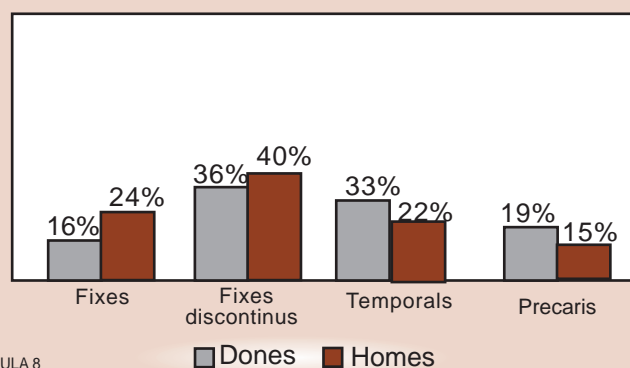
(Respostes múltiples)

Font: Baròmetres Gadeso. Juliol 2019

Els principals motius pels quals la dona fa feina durant l'estiu són econòmics: primer, per complementar el salari familiar, i segon i molt lligat, per poder fer front als compromisos econòmics adquirits (hipoteques, préstecs...). Com es pot veure, la dona compleix una doble funció: complementar els recursos econòmics de la llar i, a més, mantenir les relacions i tasques familiars, així com la cura dels fills. Les dones que asseguren desenvolupar la seva feina perquè li agrada el treball o per una realització personal únicament representen l'11%.

D'altra banda la meitat de les dones tenen contractes temporals o precaris, mentre que els homes que tenen aquests tipus de contractes només suposen el 37%. El 64% dels homes tenen contractes estables (fixes i fixes discontinus), pel que fa a les dones només el 40% d'elles gaudeix d'estabilitat

TIPOLOGIA DE CONTRACTES PER SEXES EN TEMPORADA ALTA

TAULA 8

Font: Baròmetres Gadeso. Juliol 2019

MONOGRÀFICS TURISME TEMPORADA ALTA 2019

JUNY. QUADERNS GADESO Nº 369. EMPRESARIS MALLORCA: MALES PERSPECTIVES

JUNY. QUADERNS GADESO Nº 370. EMPRESARIS MENORCA, EIVISSA I FORMENTERA: GRANS INTERROGANTS

JULIOL. QUADERNS GADESO Nº 371. LA CIUTADANIA TAMBÉ OPINA

JULIOL. QUADERNS GADESO Nº 372. CONCILIACIÓ DE LA VIDA FAMILIAR I LABORAL

AGOST. QUADERNS GADESO Nº 373. COM VEUEN ELS TURISTES BALEARS

SETEMBRE. QUADERNS GADESO Nº 374. MASSIFICACIÓ: POSAR LÍMITS?

OCTUBRE. QUADERNS GADESO Nº 375. RENDIBILITAT EMPRESARIAL